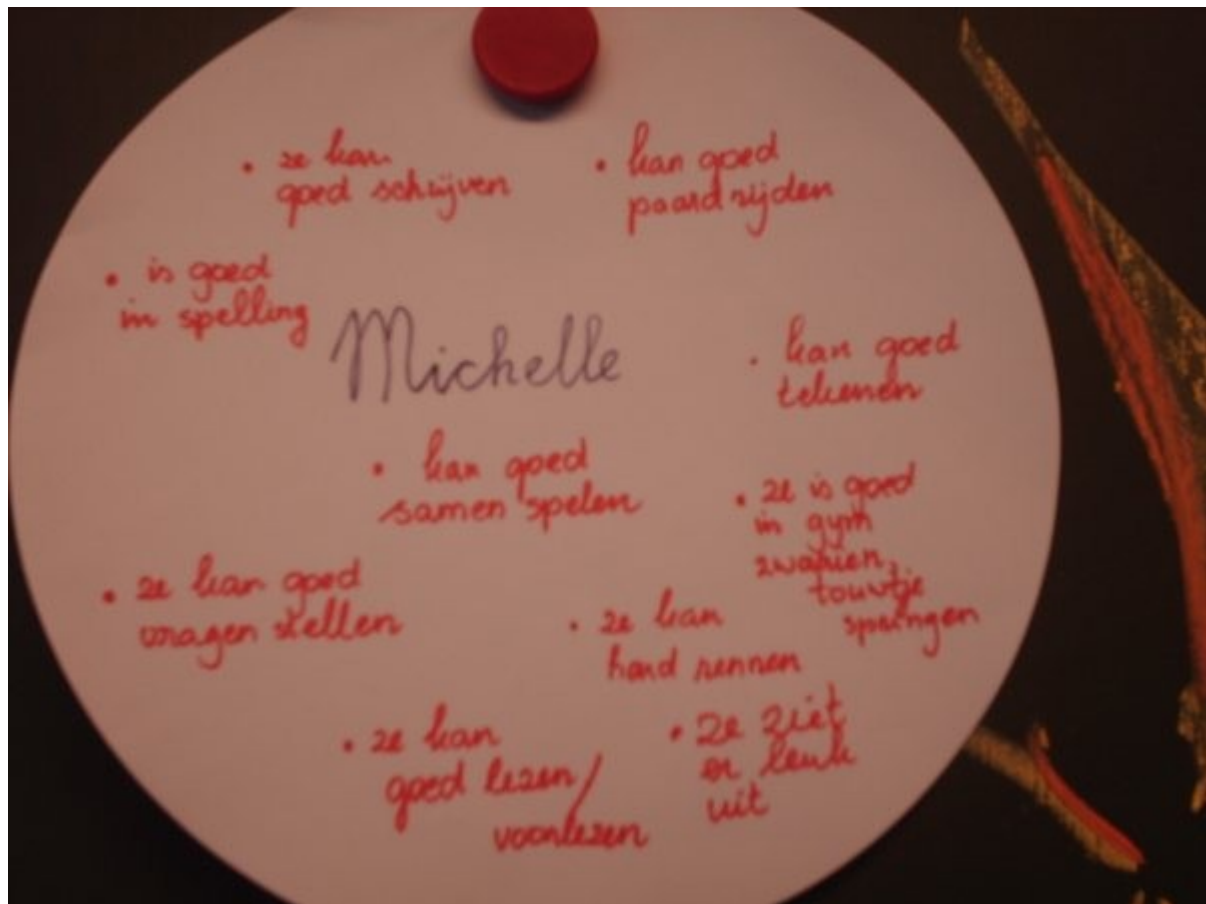

Onderzoeksrapport voor de presentatie

Toetsopdracht 1: Veldonderzoek mediation in de praktijk

Docent(en): Tobia Westra en Hans van 't Blik

Groep: SJD Minor conflicthantering en mediation

Datum: 11-01-2010

Gemaakt door:

Machteld Timmer	1521543
Dorothee van Leeuwen	1218483
Femke Sipma	1539727
Renée Dieleman	1501231
Manon van Willigen	1572360
Asha Vermeulen	1518428

Inhoudsopgave

Onderzoeksrapport

1. Inleiding: probleembeschrijving..... Blz. 3
2. Theoretisch praktikkader. Wat is er al bekend/wat is er aan de hand?.....Blz. 4
3. Beschrijving methodiek.....Blz. 5
4. Literatuuronderzoek.....Blz. 7
5. Resultaten: beantwoording centrale vraag en deelvragen..... Blz. 14
6. Conclusies en discussiepunten.....Blz. 19
7. Aanbevelingen voor de praktijk.....Blz. 21
8. Bronnenlijst.....Blz. 22

Bijlage:

- Concept presentatie veldonderzoek.....Blz. 23
- Interviews.....Blz. 24

1. Inleiding: probleembeschrijving

Tijdens blok A hebben we een gastcollege gehad van mevrouw A.H.M. van Nistelrooy (NMI-mediator). Zij werkt sinds 7 jaar als mediator en is tevens trainer in conflicthantering en mediationvaardigheden. Zij verzorgt trainingen op scholen aan docenten en leidt leerlingmediators op.¹

In dit gastcollege vertelde mevrouw Van Nistelrooy dat zij met leerlingmediators werkt vanaf ongeveer groep 5. Wij hadden hier direct onze vraagtekens bij. Een van de basisbeginselen van mediation is neutraliteit. Hoe kunnen kinderen hun neutraliteit bewaren? Dit is voor ons een reden om hier onderzoek naar te doen.

Na enige navraag in onze omgeving bleek dat meer mensen hier hun bedenkingen over hebben. Het is dus voor leerlingmediation belangrijk en relevant dat wij hier een duidelijk antwoord op vinden. Zo kunnen we laten zien of kinderen uit groep 6 wel of niet neutraal blijven tijdens leerlingmediation.

Het doel:

Het doel van ons onderzoek is om te achterhalen of leerlingen uit groep 6 neutraal zijn als het gaat om leerlingmediation.

Centrale vraag:

Is er sprake van neutraliteit bij leerlingmediators uit groep 6?

¹ www.merlijngroep.nl

2. Theoretisch praktijkkader. Wat is er al bekend/wat is er aan de hand?

Mediation door leerlingen is een onderwijstraject waarin de hele school op een constructieve manier leert omgaan met conflicten. Dit houdt in dat het traject schoolbreed moet worden gedragen. Ook ouders horen hierbij.

Mediation door leerlingen leert jongeren om zich in te leven in de ander en om samen te werken bij het oplossen van conflicten. Ze kunnen aan het eind van het traject effectiever omgaan met conflicten en dat heeft een grote impact op de sfeer binnen de hele school. Deze stapsgewijze mentaliteitsverandering vraagt een grote mate van betrokkenheid van docenten en ouders.

Waarom leerlingen?

Jongeren bemiddelen wel vaker bij ruzies tussen leeftijdsgenoten. Veel leerlingen vinden dat medeleerlingen hen beter begrijpen dan volwassenen. Mediation door leerlingen traint een aantal gemotiveerder leerlingen in mediationvaardigheden. Het worden onafhankelijke mediators, die door hun medeleerlingen worden vertrouwd om hen te helpen hun conflicten zelf op te lossen.

Wat zijn de voordelen?

- Leerlingen concentreren zich beter op hun werk wanneer onderlinge conflicten zijn opgelost.
- Zelfvertrouwen en zelfrespect van de leerlingen groeit.
- Preventieve aanpak vermindert agressief gedrag.
- Voor docenten verbetert het werkklimaat
- De school profileert zich op een positieve manier door de invoering van leerlingmediators en lessen in conflicthantering.

Samenvatting:

Mediation door leerlingen helpt jongeren bij het aanleren van competent probleemoplossend gedrag. Zo kunnen leerlingen zelfstandig omgaan met problemen en conflicten die ze in omgang met anderen, binnen en buiten de school, zullen tegenkomen. Het vertrouwen van de ouders en de docenten is hierbij onmisbaar. Door het vermogen om eigen problemen op te lossen, groeit bij de leerlingen zelfrespect en zelfvertrouwen.

3. Beschrijving methodiek

Definities van begrippen

Literatuuronderzoek:²

Als eerste willen we een kort literatuuronderzoek doen. Dit is belangrijk om antwoord te kunnen geven op de volgende vragen:

- wat is mediation?
- Wat is leerlingmediation?
- In welke ontwikkelingsfase zitten leerlingen in de leeftijd van 9/10 jaar.
- Wat is er al bekend over de neutraliteit van leerlingen in de leeftijd 9/10 jaar.
- Als theoretische aanvulling van de resultaten. Deze staan door het verslag heen.

Kwalitatief onderzoek:

We hebben gekozen voor een kwalitatief onderzoek. Dit betekent dat we onderzoek gaan doen aan de hand van halfgestructureerde interviews³. In een kwalitatief onderzoek gaat het vooral om het verkrijgen van een dieper inzicht. Het geeft inzicht in hoe mensen denken over een bepaald onderwerp.

Voordelen en nadelen van een kwalitatief onderzoek:

voordelen	nadelen
Er kan worden doorgevraagd naar het waarom of naar motieven.	De resultaten zijn hooguit indicatief, niet representatief.
De respondent krijgt de gelegenheid zijn verhaal te vertellen.	De manier van vragen is niet sterk gestandaardiseerd, waardoor de antwoorden niet altijd eenduidig zijn (maar dan kun je wel weer doorvragen).
Omdat de vragenlijst niet dwingend is, maar richtinggevend, kan er dieper op zaken worden in doorgevraagd of worden ingegaan op onverwachte situaties.	
De resultaten zijn 'levensecht', omdat ze goed in een kader geplaatst kunnen worden.	

Halfgestructureerde interviews:

Hoewel je bij een openinterview geen gestructureerde vragenlijst gebruikt, is er wel degelijk sprake van operationalisatie. Immers, je moet van tevoren heel goed bedenken welke onderwerpen je gaat aansnijden en welke informatie je wilt verzamelen.

Wij kiezen voor een half gestructureerde vragenlijst.

Een half gestructureerde vragenlijst is een vragenlijst waarin zowel open als gesloten vragen voorkomen.

Mediation:

Definitie: mediation is een methode van conflictbemiddeling waarbij een onafhankelijke en neutrale derde, de mediator, conflictdeelnemers begeleidt om vanuit hun wederzijdse belangen, in een kort

² Wat is onderzoek? Nel Verhoeven 4.2.3. literatuuronderzoek

³ Wat is onderzoek? Nel Verhoeven 4.2.2 openinterview

tijdsbestek, tot een gezamenlijk gedragen en voor ieder van hen optimale, dan wel acceptabele oplossing te komen van hun onderlinge conflict.⁴

Definitie:

Mediation is een vorm van conflictbemiddeling waarbij twee partijen samen hun eigen oplossingen creëren onder begeleiding van een mediator. De partijen houden zelf het heft in handen en nemen bovendien verantwoordelijkheid voor hun eigen aandeel in het conflict. Mediators dragen zelf geen enkele oplossing aan, ze begeleiden alleen het proces en leiden het gesprek in goede banen.⁵

Respondenten

In het totaal gaan we 8 mensen ondervragen door middel van een half gestructureerd interview. We willen hiervoor zo veel mogelijk verschillende mensen vragen. Zo wordt ons onderzoek van verschillende kanten belicht.

⁴ Bron onbekend.

⁵ www.mediationdoorleerlingen.nl/brochure3.pdf

4. Literatuuronderzoek

Voor dit onderzoek hebben we een aantal vragen geformuleerd die we graag willen beantwoorden alvorens we de interviews in de praktijk gaan afnemen. Zo zijn we goed voorbereid op het onderwerp en op de doelgroep.

Voor een aantal van de onderstaande vragen telt dat deze in voorgaande hoofdstukken al kort zijn besproken. In dit literatuuronderzoek zijn we dieper op de vragen ingegaan.

De vragen die wij onszelf hebben gesteld tijdens dit literatuuronderzoek zijn:

- Wat is mediation?
- Wat is leerlingmediation?
- In welke ontwikkelingsfase zitten leerlingen in de leeftijd van 8/10 jaar.
- Wat is er al bekend over de neutraliteit van leerlingen in de leeftijd 8/10 jaar.

Wat is mediation?

Mediation is een vorm van geschilbeslechting, tevens een van de ADR¹-conflictoplossingsmethoden. Mediation is inmiddels omarmd door de overheid als prejuridische mogelijkheid om conflicten op te lossen.

“Mediation is een vorm van conflictbeslechting, waarbij de partijen onder procesbegeleiding van een neutrale derde (de mediator) een oplossing zoeken voor hun conflict.”²

Als partijen kiezen voor mediation, houden zij zelf de regie over hun conflict en de oplossingen. Een rechter of arbiter maakt besluiten over het conflict, terwijl een mediator alleen het proces begeleidt. De uitkomst en dus beslissingen liggen bij de partijen.

De voor- en nadelen van mediation

Redenen om voor mediation te kiezen, kunnen zijn dat het goedkoper is dan een rechtszaak en dat het doorgaans ook een stuk sneller verloopt. Zoals hierboven al genoemd houden de partijen zelf de regie over hun conflict, terwijl je dit met een rechtszaak uit handen geeft. Nadelen van mediation kunnen zijn dat er veel gepraat wordt en dat de oplossingen niet bindend zijn zoals bij een uitspraak van een rechter.

Juridische kracht van een vaststellingsovereenkomst

Oplossingen die afgesproken zijn aan het eind van het mediationproces worden vastgelegd in een vaststellingsovereenkomst. Deze is niet bindend zoals bij een uitspraak van een rechter. De vaststellingsovereenkomst is een gewone overeenkomst naar burgerrecht. Partijen mogen dus over en weer van elkaar verwachten dat de gemaakte afspraken worden nagekomen. De ene partij mag de andere partij aan die afspraken houden. Als dit niet wordt nagekomen is een logische stap dat er nogmaals een mediationgesprek zal plaats vinden om eventuele onduidelijkheden te verhelderen. Mocht nadere mediation niet tot een oplossing leiden dan kan er naar de rechter worden gegaan, zodat deze alsnog een uitspraak kan doen. De vaststellingsovereenkomst kan hierbij gebruikt worden. Echter, dingen die niet op papier staan, maar wel genoemd zijn tijdens de mediation, kunnen in een eventuele rechtszaak niet aangehaald of gebruikt worden.

Uitgangspunten van mediation

¹ADR: Anders Dan Recht, of Alternative Dispute Resolutions

²*Conflicthantering en mediation*, G. Apol, S. Kalff, L. Reijerskerk, M. Uitslag, 2006

Mediation onderscheidt zich van andere methoden van conflictoplossing door een aantal uitgangspunten.

Voor de partijen gelden de volgende beginselen:

- vrijwilligheid
- ongebondenheid
- vertrouwelijkheid
- commitment
- communicatie
- mandaat

Voor de mediator gelden de volgende uitgangspunten:

9. neutraliteit
10. onafhankelijkheid
11. vertrouwelijkheid
12. besluitvaardigheid

In het kader van dit veldonderzoek, zal de neutraliteit later nog nader belicht worden.

De verschillende fasen van een mediationproces

Het mediationproces kan in zeven fasen worden opgesplitst.

Vorbereidingsfase

Dit is de voorbereiding voor de daadwerkelijke gesprekken. Voorafgaand aan de gesprekken wordt aan beide partijen informatie toegezonden over de uitgangspunten van mediation en de opbouw van het mediationproces. Ook het praktische deel van de mediation (denk aan kosten) wordt doorgaans in deze fase al kortgesloten.

Openingsfase

In de openingsfase wordt er kennis gemaakt met de mediator en wordt er uitleg gegeven over het mediationproces. Ook worden de beginselen voor zowel de mediator als de partijen, zoals hierboven besproken, geverifieerd en afgestemd, in combinatie met het ondertekenen van de mediationovereenkomst. Afspraken over de communicatie kunnen ook in deze openingsfase gemaakt worden.

Exploratiefase

De exploratiefase heeft tot doel om de kern van het conflict duidelijk te krijgen. Wat speelt er? Wat is er gebeurd? En hoe staan de partijen hierin? De partijen zijn in deze fase op het verleden gericht. De mediator zorgt ervoor dat de partijen zich gehoord voelen, zowel inhoudelijk als emotioneel waardoor het conflict beter vertaald kan worden in de zorgen, wensen en belangen van de partijen. De exploratiefase brengt beweging in het vastgelopen conflict.

Kantelfase

Deze fase is een soort van tussenstation tussen de exploratiefase en de onderhandelingsfase. In deze fase wordt er gekeken of in de exploratiefase alles aan bod is gekomen en er kan worden overgegaan naar de onderhandelingsfase. Drie vragen staan hierbij centraal:

Zijn de emoties voldoende aan bod geweest zodat zij voorlopig in de kast kunnen?

Zijn alle belangen op tafel?

Zijn partijen bereid met inachtneming van alle belangen te zoeken naar mogelijke oplossingen?

De gezamenlijke, verenigbare en tegenstrijdige belangen worden in deze fase helder en gecategoriseerd op tafel gelegd.

Onderhandelingsfase

In deze fase wordt er onderhandeld over de oplossingen voor het conflict. Voordat partijen met oplossingen komen, moeten zij gestimuleerd worden om opties te bedenken die tegemoetkomen aan ieders belangen. In deze fase is 'alles' geoorloofd: dat wil zeggen er bestaan geen rare ideeën of onmogelijke opties. Partijen mogen vrijuit associëren.

Besluitvormingsfase

Een volledig doorlopen mediation levert onderhandelingsresultaten op. Deze resultaten worden vastgelegd in een vaststellingsovereenkomst.

Afsluitingsfase

In deze fase wordt de vaststellingsovereenkomst ondertekent door de partijen. Dit kan tijdens een aparte bijeenkomst, maar ook via de post.

Mediationstijlen

Ondanks dat de partijen de hoofdrol hebben in het mediationproces, speelt ook de mediator een belangrijke rol. Het is dan ook bepalend voor het verloop van de mediation welke stijl de mediator hanteert.

Er zijn vier hoofdstromen te onderscheiden:

Faciliterende stijl

Dit is de meest gangbare stijl. De mediator heeft een begeleidende rol ten aanzien van het proces. Hij helpt partijen bij het vinden van oplossingen en heeft geen oordeel over de zaak. De mediator heeft een neutrale rol en is niet geïnteresseerd in de inhoud van het conflict..

Evaluatieve stijl

Bij deze stijl bemoeit de mediator zich wel met de inhoud van het conflict. Waar mogelijk adviseert de mediator en denkt deze mee in de oplossing van het probleem. De mediator mag overigens niet ten voordele of ten nadele van een van de partijen het geschil in een bepaalde richting sturen. Erg belangrijk is bij deze stijl dat de mediator transparant is over zijn werkwijze.

Transformatieve stijl

Deze benadering gaat ervan uit dat ieder mens een inherente behoefte heeft aan zowel autonomie als het aangaan van relaties met anderen. De nadruk ligt bij deze stijl veel minder op onderhandelen en op het bereiken van een vaststellingsovereenkomst. De twee sleutelbegrippen zijn 'recognition' en 'empowerment'. Iemand die zich erkend voelt in zijn emoties en ervaringen is ook beter in staat om die van de ander te erkennen en oplossingen te vinden voor het probleem. De mediator is minder sturend en waakt ervoor om beslissingen te nemen voor de partijen. Hij richt zich meer op de interactie tussen de partijen en volgt wat de partijen aangeven. Deze mediator doet meer aan relatieherstel dan aan onderhandelen.

Narratieve stijl

Dit is een aparte vorm van mediation. De inhoud en het proces zijn bij deze vorm niet van elkaar te scheiden en de mediator is bij beiden betrokken. De conflictverhalen komen naar voren, maar worden veranderd door het herdefinieren van de relatie. Het verleden wordt in een ander perspectief geplaatst en het beeld dat de partijen van de toekomst hebben wordt geherformuleerd.

Wat is leerlingmediation?

In hoofdstuk twee staat kort beschreven wat leerlingmediation is. In dit hoofdstuk willen we daar dieper op ingaan. Vooral hoe het in zijn werk gaat en wat de rol is van de leerlingmediators.

Kinderen leren mediator te zijn.

' Geef een man een vis en hij heeft eten voor een dag. Leer hem vissen en hij heeft zijn leven lang te eten' Lao-tze

De leerlingmediator:

De leerlingmediator is een soort scheidsrechter. Zij hoeft niet aan de partijen te vertellen wat ze moeten doen en ook hoeft ze niet uit te zoeken wie fout is en wie gelijk heeft. De mediator bij conflictoplossing helpt de kinderen het zesstappenplan te volgen en zich aan de regels te houden.

De regels:

De regels maken het makkelijker voor kinderen om productief aan het werk te gaan. Belangrijk is dat de docent goed uitlegt aan de klas wat de regels precies betekenen.

1. Behandel elkaar met respect. Dus niet uitschelden, geen kwetsende opmerkingen maken, bedreigingen en alle vromen van ' het is allemaal jou schuld'.
2. Luister naar elkaar zonder te onderbreken. Ieder moet de kans krijgen om zijn verhaal te vertellen.
3. Spreek voor jezelf. Neem het proces serieus en kom je afspraken na.
4. Oordeel niet over de ander.
5. Werk samen aan een oplossing.

Het zesstappenplan:

dit stappenplan is opgezet voor de leerlingmediators. Het is een soort handleiding die zij kunnen gebruiken tijdens het mediaten.

stap 1: stop en koel af.

vraag: zijn jullie voldoende afgekoeld?

Is het antwoord 'ja', ga dan verder met stap 2. is het antwoord 'nee', geef je medeleerlingen dan wat meer tijd om af te koelen.

Stap 2: praat met elkaar en luister naar elkaar. (als een docent de mediator zou zijn dan ga je diep op deze vraag in je herformuleert wat de kinderen zeggen. Bij de leerlingmediator hoeft deze stap niet. Zij gaan direct naar wat de kinderen willen)

Stap 2a: vraag: willen jullie dat ik help of willen jullie het conflict zelf oplossen?

- als ze het zelf op willen lossen, trek jij je terug.
- Als ze jouw hulp willen, ga je verder naar stap 3.

Stap 3: zoek uit wat je medeleerlingen willen

- Gebruik eventueel de spreek- en luisterstukken: ' jij praat eerste en jij luistert'.
- Vraag de eerste spreker: ' wat is het probleem?'
- Ruil de spreek- en luisterstukken. Vraag de tweede spreker: ' wat is het probleem?'

Stap 4: bedenk veel oplossingen

- Vraag: 'wat kunnen jullie doen om het conflict op te lossen?'
- Schrijf alle ideeën op een blaadje.

Stap 5: kies het idee dat iedereen het beste vindt

- Als je een idee bespreekt van het ene kind, vraag je aan het andere kind: 'vind jij dat ook een goed idee?'
- Als het antwoord nee is, behandel je het volgende idee.
- Als het antwoord ja is, vraag je: 'is het conflict nu opgelost?'

Stap 6: laat je medeleerlingen een plan maken

- vraag: 'wat is het plan?'
- zeg: 'gefeliciteerd met het oplossen van jullie probleem!'

Als een van je medeleerlingen zich niet aan een regel houdt, zeg je: 'je mag niet (de ander in de reden vallen, schelden, enzovoort.)

Als een van je medeleerlingen zich weer niet aan de regel houdt, zeg je: 'we moeten stoppen. We gaan verder als je bent afgekoeld.'⁶

Voordat je van leerlingen mag verwachten dat ze hun conflicten vreedzaam kunnen oplossen, moet je hen leren hoe dat te doen. Het stappenplan wordt met 6 lessen geïntroduceerd in de klas. In het kort gaan de lessen over het volgende:

Les 1: is een introductieles: wat is het zesstappenplan.

Les 2: leren de kinderen het effect van een positieve en negatieve feedback.

Les 3: leert de kinderen hoe ze over hun gevoelens moeten praten en wat het belang van ik-boodschappen is.

Les 4: gaat in op hoe belangrijk luisteren is en welke luisterhoudingen je kunt herkennen.

Les 5: behandelt stap 1 van het stappenplan.

Les 6: tenslotte, behandelt de overige stappen van het stappenplan.

Voor een uitgebreide lesopzet verwijst ik u naar de gebruikte bron:
kinderen en hun rol als bemiddelaar, Barbara Porro, eerste druk 2003.

⁶ Kinderen en hun rol als bemiddelaar, Barbara Porro, eerste druk 2003.

In welke ontwikkelingsfase zitten leerlingen in de leeftijd van 8/10 jaar.

Kinderen in groep 6 zijn tussen de 8 en 10 jaar oud. Deze kinderen zitten in hun cognitieve ontwikkeling in de concreet-operationele fase (7 tot 11 jaar).

Het kind dat in deze fase zit op een objectieve manier volgens algemeen geldende principes de werkelijkheid kan ordenen en organiseren. Zij hebben vaak veel plezier in het eigen kunnen en dit willen ze ook graag demonstreren. Allerlei reken- en taalkunstjes worden aan de volwassenen voorgelegd die deze vaak nog herkent uit zijn eigen jeugd.

Het kind kan voorwerpen rangschikken op grootte of dikte en hij kan voorwerpen ordenen naar een bepaalde eigenschap. Dit heet classificeren. In deze fase hebben veel kinderen een verzameling waarbij ze deze vaardigheden kunnen oefenen.

Hij beheerst het begrip van *conversatie* en hij kan *reversibel denken* dit betekent: in gedachten iets doen en het daarna weer ongedaan maken.

Belangrijk voor de mediation: het kind begrijpt logische samenhangen en verbanden en begint inzicht te krijgen in oorzaak en gevolg. Hij kan beter in processen denken, denkoperaties worden mogelijk, al zijn ze nog gebonden aan datgene wat het kind werkelijk ervaren heeft.

Begrippen van ruimte en tijd worden steeds beter gehanteerd. Ook relationele begrippen als meer en minder, licht en donker, worden gebruikt. Het denken blijft in de fase nog wel wat zwart-wit.⁷

Kortom het kind kan zich in dit stadium in de cognitieve ontwikkeling redden in het dagelijks leven. Wat voor mediation heel belangrijk is, is dat het kind in groep 6 inzicht heeft in oorzaak en gevolg ook kan het beter in processen denken. Dit helpt de leerlingmediator bij het begeleiden van de mediation.

Wat is er al bekend over de neutraliteit van leerlingen in de leeftijd 8/10 jaar.

Wij hebben in ons literatuuronderzoek geen onderzoeken kunnen vinden die zich reeds met deze vraag hebben bezig gehouden. Neutraliteit wordt in veel literatuur genoemd als iets dat vast staat. De leerlingmediator is neutraal. Vaak wordt er wel uitgelegd wat die neutraliteit dan inhoud, maar niet of de leerling dit kan. Een voorbeeld: De leerlingmediator is een soort scheidsrechter. Zij hoeft niet aan de partijen te vertellen wat ze moeten doen en ook hoeft ze niet uit te zoeken wie fout is en wie gelijk heeft.⁸ Hieruit zou je kunnen opmaken dat neutraliteit iets is wat je een kind in groep 6 makkelijk kan aanleren. Voor ons dus een goede reden om dit onderzoek te doen en opzoek te gaan of leerlingen uit groep 6 neutraal kunnen zijn en blijven.

Hoe leer je neutraal zijn aan?

In veel literatuur lees je over oefenen, oefenen en nog eens oefenen. Er zijn veel verschillende rollenspellen bedacht om het leerlingmediaten te implementeren. Kijk eens in het boek: conflicten geweldloos oplossen van Jamie Walker. Dit boek staat vol met oefeningen die je met een klas kunt doen op het gebied van conflicthantering. Ook in het boek van Barbara Porro staan veel oefeningen om met de klas te doen.

Wanneer is leerlingmediation effectief?

⁷ De mens in thema's, L. Rooijendijk, A. Dijt, G.J. Wijers, 9de druk 2003.

⁸ Kinderen en hun rol als bemiddelraar, Barbara Porro, eerste druk 2003.

Hier is wel onderzoek naar gedaan. We willen hier graag kort op ingaan.

- Als de docenten vertrouwen hebben in de leerlingen. Een leerlingmediator beschrijft dit als een belangrijk aspect: 'docenten lossen nog teveel zelf op in plaats van leerlingen met ruzie door te sturen naar de bemiddelaars.'
Dit vertrouwen in leerlingen is niet altijd makkelijk voor docenten. Soms zullen leerlingen een oplossing bedenken die de docenten niet zelf zouden hebben aangedragen.
- Laagdrempeligheid. Het is belangrijk dat de hele school, leerlingen en docenten, weten dat er mediators zijn en ook durven door te verwijzen.
- Een positief effect wordt gecreëerd doordat mediation een het proces van conflictbemiddeling is die meer democratisch en minder beschuldigend is dan andere disciplineringsmethodes.
- Een andere mogelijke verklaring is dat als leerlingen hun peers onder ogen moeten komen, dit meer schaamte oproept dan wanneer leerlingen een straf krijgen die geen direct verband heeft met het conflict (Tolson 1992). In de woorden van een bemiddelaar: 'Het gaat erom, dat ze een afspraak hebben gemaakt en elkaar in de ogen hebben gekeken' (Van de Wouw 2001). Deze verklaring wordt ondersteund in de literatuur over morele ontwikkeling. Kinderen confronteren met de gevolgen van hun gedrag wekt schaamte op waardoor kinderen geneigd zullen zijn herhaling te voorkomen. Het is tevens een goede manier om het empathisch vermogen van kinderen te stimuleren (Hofman 2001, Spiecker 1991).⁹

⁹ Jeugdige diplomaten, E. Scholte, 2004

5. Resultaten: beantwoording centrale vraag en deelvragen

Het doel:

Het doel van ons onderzoek is om te achterhalen of leerlingen uit groep 6 neutraal zijn als het gaat om leerlingmediation.

Centrale vraag:

Is er sprake van neutraliteit bij leerlingmediators uit groep 6?

Deelvragen:

- Wat is neutraliteit?
- Wat gebeurt er met het mediation proces als er geen neutraliteit is?
- Wat betekent neutraliteit voor kinderen uit groep 6?
- Hoe zit het met de neutraliteit van leerlingmediators die kinderen mediaten uit hun eigen groep?
- Hoe zit het met de neutraliteit van leerlingmediators die kinderen uit andere groepen mediaten?

Wat is neutraliteit

Wat is neutraliteit vanuit de praktijk

De experts

Onder neutraliteit verstaan de experts de objectieve waarheid. Het gaat niet om waarheidsvinding, maar om een luisterend oor te bieden aan partijen.

Het gaat er niet om wat de leerlingmediator ervan vindt. Door veel te oefenen met de leerlingmediators en te blijven benadrukken dat neutraliteit essentieel is in de mediation leren de leerlingen neutraal te blijven. Met name in de rollenspellen komt dit duidelijk naar voren. Leerlingen zien dan de gevolgen als ze niet neutraal blijven, die ervaring nemen ze mee in de praktijk. Een ander belangrijk punt is dat leerlingen niet mogen bemiddelen bij vriendjes/vriendinnetjes of familieleden.

De docent

Met name de docent van de school zonder leerlingmediation twijfelen of de leerlingen neutraal kunnen blijven. Hij gaf aan dat een deel van de kinderen dat wel zou kunnen, maar andere kinderen niet omdat zij zich teveel betrokken zullen voelen bij een conflict. De docent van de school met leerlingmediation weet zeker dat leerlingen neutraal kunnen blijven. De docenten van de scholen met leerlingmediation geven aan dat de kinderen kunnen leren neutraal te blijven. De leerlingen wordt uitgelegd dat ze hun eigen mening niet naar voren mogen brengen, ook al vonden ze er van alles van. Het gaat er niet om wie gelijk heeft, maar dat partijen tot een oplossing komen.

De leerlingen

Zij verstaan onder neutraliteit dat je geen partij kiest voor één partij en dat je je niet met de inhoud van het conflict bemoeit.

De leerlingen bemiddelen niet bij vriendjes en vriendinnetjes. Hierdoor staan zij verder van de conflicten af en kunnen ze hun eigen mening terzijde houden. Da trekken ze geen partij en blijven ze dus neutraal. De kinderen die een conflict hebben kiezen zelf naar welke mediator ze willen. Het is niet zo dat de mediator de leerlingen kiest. Dit draagt bij aan de neutraliteit en het creëren van een veilige sfeer. Als de leerlingmediators te horen krijgen dat ze gaan bemiddelen in een conflict en ze

denken van te voren al niet neutraal te kunnen blijven kunnen zij dit aangeven. De leerlingen bemiddelen dan niet.

De theorie:

Wat is neutraliteit en wat betekent dit binnen de mediation?

Neutraliteit:

“Een onpartijdige houding aanhouden ten opzichte van twee partijen met een geschil.”¹

Een neutraal standpunt houdt in:

Men probeert ideeën en feiten op een zodanige wijze te presenteren dat zowel voor- als tegenstanders ermee uit de voeten kunnen. Complete tevredenheid is moeilijk te bereiken; het is om te beginnen al moeilijk een neutrale definitie van het begrip 'neutraliteit' te geven. Wat we wel kunnen proberen, is een manier van schrijven te vinden die acceptabel is voor alle 'redelijke' personen ondanks hun verschillende meningen.

Een aantal voorbeelden verduidelijkt dit wellicht:

1. Een encyclopedie-artikel hoort niet te zeggen dat multinationals criminele organisaties zijn, hoewel de auteur misschien die mening is toegedaan. Het is beter te vermelden dat er mensen zijn die dat geloven, wat hun argumenten zijn, en wat hun tegenstanders zeggen.
2. Een encyclopedie-artikel hoort niet te zeggen dat *laissez-faire* kapitalisme het beste economische systeem is. Het zou in plaats daarvan moeten aangeven wat de argumenten van de voorstanders en wat de argumenten van de tegenstanders van een dergelijke uitspraak zijn.²

Neutraliteit en mediation

De betrokken partijen kennen elkaar en zijn in conflict met elkaar. Hun onderlinge verhouding is door het conflict verslechterd en gespannen. De mediator moet er zorg voor dragen dat er een sfeer ontstaat waarin partijen met elkaar in gesprek willen en kunnen gaan over de zaken die ertoe doen en waarin ze naar elkaar luisteren. Dit vraagt zowel empathie, afstandelijkheid en neutraliteit van de mediator. Daarnaast moet de mediator voor beide partijen betrouwbaar zijn. Partijen moeten, naast hun keuze voor een mediationproces, ook uitdrukkelijk met deze mediator dat proces aan willen gaan.

De mediator zorgt ervoor dat het evenwicht tussen de partijen bewaard blijft en stimuleert partijen om op gelijkwaardige wijze aan bod te komen.

Het principe van vrijwilligheid en autonome zelfbeschikking door de deelnemers stelt hoge eisen aan de rol en positie van de mediator. De belangrijkste eis is dat de mediator geaccepteerd wordt door beide partijen en dat zij hem vertrouwen. Hij heeft dit vertrouwen niet automatisch, maar moet dit 'verdienen'. Het innemen van een onafhankelijke en neutrale positie, het handhaven van een onpartijdige opstelling en de vertrouwelijkheid tijdens de gesprekken, kan meehelpen om die acceptatie en dat vertrouwen te verwerven en te behouden. Neutraliteit en onpartijdigheid worden als begrip soms door elkaar gehaald, maar beide hebben een verschillende betekenis voor de opstelling van de mediator.

“Onder *neutrale positie* wordt verstaan dat een mediator geen belang mag hebben bij de (inhoudelijke) oplossing van een conflict of een bepaalde uitkomst van de mediation en dat deze dus

¹<http://nl.wiktionary.org/wiki/neutraliteit>

²http://nl.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Neutraal_standpunt

ook geen invloed mag uitoefenen op de aard van de oplossing.”³

Uit onderzoek is echter gebleken dat pure en strikte neutraliteit een illusie is. Ondanks hun beleden neutraliteit, oefenen zij wel degelijk invloed uit. Zelfs de faciliterende mediators die hun interventies beperken tot het actief structureren van de onderlinge communicatie, oefenen een bepaalde invloed uit. Uit onderzoek bij mediators komt naar voren dat puur neutraal parafraseren en samenvatten van wat de deelnemers hebben gezegd vrijwel nooit gebeurt. De mediator 'normaliseert' en 'domesticeert' het heftige, beschuldigende, verwijtende, agressieve en emotionele taalgebruik van de partijen door dit positief te herformuleren en selectief samen te vatten. Hierdoor wordt de communicatie in overeenstemming gebracht met de uitgangspunten van de mediator en oefent deze (indirect) invloed uit op de (inhoudelijke) oplossing van het probleem. Alleen mediators die zich richten op het verbeteren van de relatie tussen de conflictpartijen kunnen zich buiten dit dilemma blijven, doordat zij hun invloed uitsluitend gebruiken om de uiteindelijke beslissingen voor de toekomst in handen van de partijen zelf te leggen.

Er kunnen zich situaties voordoen waarin veel mediators wel ingrijpen. Denk bijvoorbeeld aan een groot verschil in macht of de dreiging van een duidelijk onrechtvaardige of instabiele oplossing. In de praktijk betekent het innemen van een neutrale positie voor de mediator in ieder geval dat deze openheid van zaken geeft over zijn eigen belangen. Hij dient zich verder te onthouden van het geven van meningen en oordelen of van het geven van direct advies en het aandragen van oplossingen en hij zal moeten proberen een ieders standpunt zo correct mogelijk weer te geven. Dit soort zaken zijn vastgelegd in de beroepscode voor mediators.

“*Onpartijdigheid* wordt vaak gezien als identiek aan 'neutraliteit'. Beide begrippen zijn verwant, doch niet identiek. 'Onpartijdig zijn' betekent geen blijk geven (in woord en daad) van een voorkeur ('favoritisme') voor een van beide deelnemers en niet handelen vanuit een bepaalde vooringenomenheid tegen een van hen.”⁴

Dit houdt overigens niet in dat de mediator zich altijd gedistantieerd en niet-betrokken dient op te stellen. Gebleken is dat de mediator zich gedurende het mediationproces zich wisselend met een van de deelnemers verbindt. Zolang dit met beide deelnemers in gelijke mate wordt gedaan en dus een balans hierin wordt gehouden, hoeft de onpartijdigheid niet in het gedrang te komen. De mediator dient tijdens de gesprekken goed te letten op signalen van de partijen die erop wijzen dat zij hem ervaren als partijdig.

De mediator moet ten alle tijde de neutraliteit en onpartijdigheid in zijn vizier houden als uitgangspunten voor zijn werkwijze. Hij denkt bij alles na, te beginnen bij de fysieke posities die worden ingenomen tijdens de gesprekken. De verhoudingen zijn bijvoorbeeld al verstoord wanneer de mediator er voor kiest om fysiek naast een van de twee partijen en samen tegenover de ander te gaan zitten. Ook moet de mediator ervoor zorgen dat deze niet alleen in gesprek gaat met een van de twee partijen. Mocht dit nodig zijn, dan kan er een zogenaamde 'caucus' plaats vinden. Dit is een gesprek tussen een van de partijen en de mediator buiten aanwezigheid van de andere partij. Dit kan plaats vinden op verzoek van een of elk van de partijen en als de mediator daartoe de noodzaak aanwezig acht. De caucus kan worden toegepast in elke fase van het mediationproces. Om het balans te bewaren is het goed om bij beide partijen een caucus toe te passen. Er wordt in Nederland overigens erg genuanceerd gedacht over het de toepassing van de caucus in het mediationproces. Vaak zijn het de evaluerende mediators, die de caucus in de onderhandelingsfase gebruiken om een partij te helpen een weloverwogen keuze voor een oplossing te maken. De mediator moet eventuele weerstanden die tegen de caucus bestaan bij de partijen heel serieus nemen en bespreekbaar maken. Beide partijen moeten hier uiteindelijk mee instemmen.

³ *Trainingsboek conflicthantering en mediation*, Hugo prein, vijfde druk 2007, pag. 255

⁴ *Trainingsboek conflicthantering en mediation*, Hugo prein, vijfde druk 2007, pag. 256

Zoals eerder genoemd is het belangrijk om ten alle tijde de balans te behouden. Gepaste betrokkenheid van de mediator naar een van de partijen kan geen kwaad, maar dan moet dit ook (en even frequent) voorkomen tussen de mediator en de andere partij.

Uit onderzoek is gebleken dat pure en strikte neutraliteit en onpartijdigheid van de mediator tijdens het mediationproces een illusie is. Wellicht kunnen deze twee begrippen in deze context omschreven worden als een balans tussen de mediator en de ene partij en de mediator en de andere partij.

Wat betekent neutraliteit voor de kinderen uit groep 6?

Vanuit de praktijk

De leerlingen

Leerlingmediators zien neutraliteit als; geen partij kiezen en niet je eigen mening laten blijken. Het gaat erom dat je partijen helpt het conflict op te lossen door het gesprek te begeleiden. Ze zullen niet bemiddelen tussen vriendjes en vriendinnetjes, omdat ze dan niet neutraal zijn. Ze zien in dat ze dan bij het conflict betrokken kunnen worden, terwijl ze alleen willen bemiddelen.

Hoe zit het met de neutraliteit van leerlingmediators die kinderen mediaten uit hun eigen groep?

Vanuit de praktijk

De docent vanuit de school met leerlingmediation

Het maakt niet uit of leerlingen in hun eigen groep mediaten. Het belangrijkste is dat de leerlingen zich veilig voelen bij hun mediator. De mediator geeft zelf aan of hij/zij neutraal kan blijven. De leerlingen die mediaten worden door de leerlingen die ruzie hebben gekozen. De leerlingen die ruzie hebben kiezen iemand bij wie zij zich veilig voelen. Leerlingen mediaten altijd met z'n tweeën. Een jongen en een meisje uit 2 verschillende groepen. Dus er zijn nooit twee mediators uit dezelfde klas. Dit is een waarborg voor de neutraliteit, omdat 1 van de mediators niet bij de leerling in de klas bij wie ze moeten gaan bemiddelen. Staat dus verder van die persoon af. De leerlingmediator die wel bij 1 van de partijen in de klas zit heeft een keuze. Kan ik neutraal blijven? Zo ja; dan kan ik bemiddelen zo nee; dan wil ik niet bemiddelen en moet er een andere mediator komen. Leerlingen krijgen de ruimte om daar zelf over te beslissen.

De leerlingen vanuit de school met leerlingmediation

Zij hebben aangegeven er geen moeite mee te hebben neutraal te blijven bij kinderen uit hun eigen klas. Zij worden gekozen door de leerlingen, omdat die leerlingen een veilig gevoel hebben bij een leerlingmediator. Het belangrijkste onderscheid om neutraal te blijven ligt niet aan het feit of iemand bij je in de klas zit, maar aan het feit of iemand een vriendje/vriendinnetje of familielid is.

Hoe zit het met de neutraliteit van leerlingmediators die kinderen uit andere groepen mediaten?

Vanuit de praktijk

De docent vanuit de school met leerlingmediation

Het maakt niet uit of leerlingen in hun eigen groep mediaten. Het belangrijkste is dat de leerlingen zich veilig voelen bij hun mediator. De mediator geeft zelf aan of hij/zij neutraal kan blijven. We raden de kinderen af te mediaten in een conflict waar een vriendje/vriendinnetje of familielid is betrokken. Belangrijk is de leerlingmediator de ruimte geven om te kunnen oordelen of ze neutraal kunnen blijven of niet.

De leerlingen

Zelf oordelen of je neutraal kunt blijven, niet tussen vriendjes/vriendinnetjes of familieleden.

De leerlingen beoordelen niet of ze neutraal kunnen blijven op grond van het feit of ze bij iemand in de klas zitten, maar op grond van hun relatie tot die persoon.

6. Conclusies en discussiepunten

Als we kijken naar de centrale vraag: of leerlingen van groep 6 neutraal kunnen zijn tijdens de mediation was het antwoord erg duidelijk. Leerlingmediators bemiddelen niet in een conflict tussen een vriendje of vriendinnetje of een broertje of zusje. Zij geven aan dat hun neutraliteit dan in gevaar komt. Ze zijn bang dat een mening te vormen over de inhoud van het conflict waardoor een bepaalde vorm van partijdigheid kan ontstaan. Het kan dan gebeuren dat de partijen zich niet meer veilig voelen bij de mediator die zij zelf gekozen hebben. Ook de docenten gaven dit duidelijk aan en onderstrepen dit ten zeerste. De leerlingmediators geven ook zelf aan of zij denken neutraal te kunnen zijn voor aanvang van het gesprek.

Het maakt de leerlingmediators niet uit of zij bemiddelen in een conflict wat binnen hun eigen klas afspeelt of in een andere klas. Tenzij ze een band hebben met een of beide personen.

Maar in de meeste andere situaties waarin er geen sprake is van een band met een partij geven de leerlingen aan goed neutraal te kunnen blijven. Ze bemoeien zich niet met de inhoud van het gesprek maar begeleiden het gesprek. Zij stellen beurtelings vragen aan de partijen zodat beide partijen allebei evenveel hun verhaal kunnen vertellen. De leerlingen volgen ook een aantal trainingen waarbij neutraliteit centraal staat. Ze leren wat het is en hoe ze dit zich eigen kunnen maken als mediator. Zij geven zelf ook aan dat een neutrale houding heel erg belangrijk is tijdens een mediationproces.

Uit de interviews is gebleken dat de scholen die leerlingmediation hebben ingevoerd erg enthousiast zijn over dit onderwerp. Een grote winst die genoemd wordt door de docenten en experts is dat de kinderen een stuk kunnen groeien in hun sociaal emotionele ontwikkeling. Zij leren in een vroeg stadium al om te kunnen gaan met conflicten. Dit kan later ook bepalend zijn voor de manier waarop zij zelf in hun dagelijks leven met conflicten omgaan. Zij leren dat communicatie erg belangrijk is om het conflict op een goede manier op te kunnen lossen. De oplossing is dan aanvaardbaar voor beide partijen en je leert rekening met elkaars gevoelens te houden, ondanks je woede en boosheid. Er wordt echt gekeken naar de gezamenlijke belangen en naar de toekomst. De inhoud van het probleem is niet zozeer het belangrijkste, of wie er wel of niet gelijk heeft. Het gaat erom dat beide partijen weer met elkaar door een deur kunnen.

De draagkracht onder het team docenten moet echter wel groot zijn. Er moet een stuk continuïteit bewaakt worden. De twee scholen die wij hebben geïnterviewd hebben ook een werkgroep voor docenten opgericht speciaal voor leerlingmediator. Er worden trainingen en workshops gevolgd alvorens zij leerlingmediation hebben ingevoerd op de school. Zij werden bijgestaan door een aantal deskundigen, die voorlichting gaven op deze scholen. Er zijn ook trainingsprogramma's ontwikkeld voor de kinderen. In principe voor alle leerlingen uit groep 6. Pas als de zes trainingen voorbij zijn wordt er door de leerlingen zelf een keuze gemaakt wie leerlingmediator wil worden. Er wordt dan een jongen en een meisje uit een klas gekozen. Elke klas heeft twee mediators. Leerlingen kiezen een klasgenoot als mediator uit bij wie zij zich het veiligst voelen.

Bij de scholen die nog niet bekend waren met leerlingmediation is er na ons onderzoek toch wel enig enthousiasme gegroeid betreffende dit onderwerp. Nadat er meer bekendheid kwam over het proces en de inhoud van leerlingmediation werden ook een aantal twijfels weggenomen bij deze docenten. De grootste twijfel was of leerlingen van groep 6 al wel neutraal konden blijven tijdens mediationsgesprekken.

Dit was natuurlijk ook onze vraag en doordat wij al bezig waren met dit onderzoek konden wij deze docenten informeren over onze kennis. Wij hadden ook onze twijfels bij de leeftijd van deze jonge leerlingmediators. Zijn zij al wel in staat om de gespreksvoering op een goede

manier toe te passen? We hebben zelf gemerkt hoe ingewikkeld mediaton kan zijn door de trainingen die we tijdens onze minor conflicthantering en mediation gevolgd hebben. Door op verschillende scholen een kijkje te nemen die wel aan leerlingmediation doen hebben wij gezien dat leerlingmediators van deze leeftijd erg goed neutraal kunnen zijn. Zij zijn ook in staat om deze gesprekken te leiden aan de hand van hun mediation werkboek wat speciaal gericht is op de leeftijd en het niveau van de leerling van groep 6.

Er wordt veel met deze leerlingen gesproken. Niet over de inhoud van het conflict maar over de manier waarop de mediation is verlopen. Zijn de leerlingmediators tevreden? Wat ging er goed? Wat ging minder goed? Dit wordt elke keer geëvalueerd met een docent die in de werkgroep voor leerlingmediation zit. Ook zijn de kinderen goed in staat zich aan de geheimhoudingsplicht te houden. De gesprekken worden met niemand besproken, alleen mogen zij aan hun ouders vertellen hoe de mediation is verlopen. Maar dit gaat niet over de inhoud. De kinderen geven aan hier geen problemen mee te hebben. Zij geven aan dat dit er ook bijhoort.

Conclusie: Op het mediaten van vriendjes en familie na zijn de leerlingen goed in staat om neutraal te kunnen blijven tijdens een mediationgesprek. Bij bekenden vind er dus geen mediation plaats.

7. Aanbevelingen voor de praktijk

Na dit onderzoek zijn wij van mening dat leerlingmediation vanaf groep 6 een heel mooi initiatief is voor basisscholen. Wij zijn enthousiast geraakt doordat we met eigen ogen konden zien hoe deze jonge leerlingmediators te werk gaan. Met een goede opbouw en uitgebreide training vooraf is leerlingmediation in principe op elke school mogelijk. Als de draagkracht onder het team docenten maar groot genoeg is.

Er is echter nog veel onbekendheid onder scholen die dit nog niet hebben ingevoerd. Er zijn twijfels over de leeftijd van de kinderen en in welke mate ze al een neutrale houding aan kunnen nemen. Als er landelijk meer bekendheid zou komen over wat leerlingmediation is en wat het op kan leveren wordt er waarschijnlijk meer interesse gewekt bij deze basisscholen. Op dit moment is er sprake van mond op mond reclame en een enkel artikel in een plaatselijk dag/weekblad.

Voorstel:

Er zijn al verschillende mediators bezig met het geven van voorlichting en trainingen van leerlingmediation. Als zij vanuit zichzelf basisscholen benaderen door middel van een brief of telefoongesprek kunnen zij ook uitleggen wat leerlingmediation inhoudt en wat zij zelf kunnen bieden. Er moet meer "reclame" worden gemaakt zodat leerlingmediation meer bekendheid krijgt. Als basisscholen ook van andere scholen horen wat het effect hiervan is en dat leerlingen vanaf groep 6 goed in staat zijn om neutraal te kunnen zijn als bemiddelaar neemt dat al veel twijfels en onbekendheid weg.

8. Bronnenlijst

Op volgorde van voorkomen:

- www.merlijngroep.nl
- *Wat is onderzoek*, N. Verhoeven, 2007
- www.mediationdoorleerlingen.nl/brochure3.pdf
- *Conflicthantering en mediation*, G. Apol, S. Kalff, L. Reijerskerk, M. Uitslag, 2006
- *Kinderen en hun rol als bemiddelaar*, B. Porro, 2003
- *De mens in thema's*, L. Rooijendijk, A. Dijt, G.J. Wijers, 9de druk 2003.
- *Conflicten geweldloos oplossen*, J. Walker, 2001
- *Jeugdige diplomaten*, E. Scholte, 2004
- <http://nl.wiktionary.org/wiki/neutraliteit>
- http://nl.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Neutraal_standpunt
- *Trainingsboek conflicthantering en mediation*, Hugo prein, vijfde druk 2007

Verdere geraadpleegde literatuur:

- *Verwijzen naar mediation*, M. Pel, 2004
- *Mediation in het onderwijs*, José van Loo, 2005
- *Kijk eens wie ik ben!*, J. Sagasser, M. Schiet, 2006

Bijlage: **Concept presentatie veldonderzoek**

Taakverdeling:

Femke en Renee maken de PowerPoint presentatie

Dorothee presenteert het deel over de literatuur.

Femke presenteert het deel over het praktijkonderzoek.

Manon en Machteld begeleiden de discussie.

Asha regelt dat de PowerPoint tijdens de presentatie goed werkt.

Renee notuleert de discussie voor het slotdocument.

Tijdsindeling:

Onze presentatie begint om 09.30uur en duurt officieel tot 10.00.

De eerste 15 minuten zullen bestaan uit het vertellen van onze onderzoeksresultaten. (door Dorothee en Femke) daarna zal de groep die een presentatie houdt over studentmediation ook een presentatie geven van ongeveer 15 minuten, tot 10.00uur. Dat betekent dat onze groep samenwerkt met de groep die een onderzoek heeft gedaan naar studentmediation.

Vervolgens begint om 10.00uur een discussie. Deze zal geleid worden door Machteld, Manon en Lucien.

09.30uur-09.45uur: presentatie groep 1 leerlingen van groep 6 en neutraliteit

09.45uur-10.00uur: presentatie groep 2 studentmediation

10.00uur-10.30: discussie over de hieronder genoemde stellingen

Reden dat we kiezen voor een discussie:

Beide groepen hebben onderzoek gedaan naar leerlingmediation. Onze groep naar de neutraliteit in groep 6 en de groep van Lucien naar studentmediation. We willen graag allebei ons onderzoek nader uitleggen in de vorm van een presentatie. Daarin worden de verschillen duidelijk. Vervolgens willen we met kennis van beide onderwerpen een discussie starten. Dit omdat wij denken dat mensen in het publiek sterk van elkaar kunnen verschillen van mening met de informatie die ze van beide groepen gehad hebben. Zo wordt de discussie over onderstaande stellingen wat scherper.

De stellingen die besproken zullen worden zijn:

1. Leerlingmediation onder de 21 jaar kan alleen als er een tweede mediator, zijnde een leraar, aanwezig is.

2. Een mediator zijn eigen normen&waarden komen sterk aan de orde bij (jonge) kinderen (van ongeveer 8 á 10 jaar) , aangezien zij nog gevormd moeten worden.

We zullen rode en groene kaarten uitdelen om te vragen wie het eens of oneens is met de stellingen. De discussie duurt tot 10.30uur.

Interviewvragen experts

Mevrouw Angelique van Nistelrooy,

1. Wat verstaat u onder neutraliteit?

Neutraliteit is voor mij: Neutraal zijn t.o.v. door partijen ingebrachte meningen, standpunten, oordelen en oplossingen. Het gaat om hen. Het gaat niet om wat de mediator er van vind.

2. Hoe zou u leerlingmediation willen omschrijven?

Leerlingmediation is een vorm van peermediation. Twee leerlingmediators bemiddelen tussen twee medeleerlingen die ruzie hebben.

3. Wat zijn volgens u de voordelen van leerlingmediation?

De voordelen van leerlingmediation zijn:

- het is laagdrempelig;
- leerlingen ervaren hoe ze een volgende keer zelf hun ruzie kunnen aanpakken voordat het escaleert;
- kinderen voelen zich door leerlingen meer serieus genomen
- het bevordert de zelfstandigheid van leerlingen
- wat leerlingmediators leren kunnen zij hun leven lang gebruiken.
- de ruziemakers behouden de eigen verantwoordelijkheid voor de ruzie en de oplossing ervan.
- Oplossing van ruzie in deze vorm is meer gedegen en duurzamer

4. Zijn er volgens u ook nadelen aan leerlingmediation, zo ja welke?

Nadeel niet echt. Het lijkt meer tijd te kosten en vraagt organisatie in scholen, maar... het levert ook veel tijd op (van docenten die bezig zijn met brandjes blussen en straffen geven en snel willen indammen van ruzies) en geeft kinderen de kans de voordelen te bereiken

5. Wat moeten de leerlingmediators kunnen om hun taak goed te doen?

Vragen stellen, luisteren, samenvatten, doorvragen, rust uitstralen, gesprek kunnen leiden, aandacht verdelen tussen partijen, verwijten kunnen vertalen in belangen. En daarbij komt dat ze moeten kunnen samenwerken.

6. Moeten de leerlingmediators een bepaald soort karakter hebben, of vallen alle vaardigheden aan te leren?

Vaardigheden zijn aan te leren als iemand daarvoor openstaat. Daarbij is een grondhouding van belang: integer zijn, neutraal blijven, onpartijdig zijn, nieuwsgierig zijn, empatisch zijn, respectvol zijn naar anders denkenden, enz.

7. Hoe zien de trainingen eruit die de leerlingmediators krijgen?

Training van 6 dagdelen waarin de leerlingen de diverse vaardigheden aanleren (vooral door ervaringgerichte oefeningen) en veel oefenen met rollenspelen en zo stapsgewijs de stappen van een leerlingmediation doorlopen. Ze oefenen in de rol van ruziemaker en de rol van leerlingmediator.

8. Wat verstaat u onder neutraliteit bij leerlingmediation?

Hetzelfde als in antwoord 1.

9. Wat wordt er gedaan om de neutraliteit bij leerlingmediation zo goed mogelijk te waarborgen?

Tijdens de training wordt aan dit punt keer op keer aandacht besteed. Door het oefenen in rollenspelen voelen leerlingen haarfijn aan hoe het is als de leerlingmediator niet neutraal is. Die ervaring gebruiken ze in hun eigen werk als leerlingmediator.

10. Is er een verschil tussen de reguliere mediation tussen volwassenen en de leerlingmediation en als dit zo is: wat zijn deze verschillen?

Ja, er is verschil:

- Het grootste verschil is dat leerlingmediation een vorm is van peermediation en altijd door twee leerlingmediators gedaan wordt.
- Leerlingmediators worden begeleid door een coördinator van school.
- De conflicten die leerlingmediators aanpakken zijn conflicten tussen twee medeleerlingen (niet leerling-docent)

11. Staan alle scholen positief tegenover leerlingmediation?

Veel scholen wel. Ook veel scholen niet, waarvan vaak de reden is:

- Onbekend maakt onbemind;
- Vooroordeel dat het meer tijd kost;
- Ontkenning dat er conflicten zijn op school of;
- Angst dat leerlingmediation op school zal doen lijken dat dat nodig is omdat er op die school meer conflicten zijn dan op een andere school

12. Als er scholen zijn die hier niet positief tegenover staan, wat is dan veelal hun kritiek?

Zie antwoord vraag 11

13. Vindt u dat alle scholen een leerlingmediator moeten hebben?

Moeten? Nee. Denk niet dat dat werkt. Ook hier zal de motivatie vanuit de school moeten komen. Wat wel?

Ik zou het alle scholen gunnen dat ze leerlingmediation op school hebben. Ik zou het alle leerlingen gunnen dat ze die kans krijgen om of leerlingmediator te worden of de kans krijgen op die manier hun ruzie op te lossen. Ik zou bovendien willen dat op alle scholen leerlingen meer leren over hoe conflicten ontstaan en wat ze zelf kunnen doen om hun ruzies te voorkomen en op te lossen.

1. Wat verstaat u onder neutraliteit?

Het vermogen om je te realiseren dat er geen objectieve waarheid bestaat, en door dat besef een luisterend oor te hebben voor beide partijen.

2. Hoe zou u leerlingmediation willen omschrijven?

Voor ruziemakers:

Als een veilige manier om verantwoordelijkheid te nemen voor eigen ruzies

Voor leerlingmediators:

Om het specifieke empathische talent dat ze hebben te ontwikkelen en in te zetten en zo bij te dragen aan een veiliger, verdraagzamer samenleving op school.

3. Wat zijn volgens u de voordelen van leerlingmediation?

Voor de school:

Het zet de toon, de boodschap is: ruzie is oké en we komen er samen uit.

Een krachtig en constructief alternatief voor destructieve vormen van ruzie 'oplossen'

Voor de medeleerlingen:

Er is een veilige uitweg uit de ruzies, dat te weten neemt een hoop stress weg.

Voor leerlingmediators:

Het betreft een groep sensitieve leerlingen die vaak door anderen wordt benaderd om te helpen, te luisteren, mee te leven. De training tot mediator leert ze dat ze een grens mogen trekken: dit is jouw ruzie, niet de mijne. Vaak zijn ze gewend om helemaal meegezogen te worden in andermans gedoe. Ze leren paal en perk stellen.

4. Zijn er volgens u ook nadelen aan leerlingmediation, zo ja welke?

Leerlingmediators kampen wel eens met een imago probleem: ze zouden softies zijn of heel verstandig. Terwijl het gewoon leerlingen zijn die net als ieder ander recht hebben op wel eens ruzie maken. Het is een hardnekkig misverstand dat mediators zelf niet geraakt kunnen worden of dat ze alles altijd kunnen relativiseren.

5. Wat moeten de leerlingmediators kunnen om hun taak goed te doen?

Attitude:

--het is niet mijn ruzie maar die van jullie

--jullie kunnen het zelf beter oplossen dan ik als buitenstaander

--ik ben betrouwbaar en hou alles onder ons

--ik kan mijn grenzen stellen en doe niks dat mij te ver gaat

--ik sta open voor jullie verhalen en ben bij beiden even betrokken

Vaardigheden:

--aandachtig luisteren

--vragen, vragen, vragen

--zorgvuldig samenvatten

--letten op lichaamstaal en stem

--horen wat iemand NIET wil en samen zoeken naar wat iemand WEL wil,

6. Moeten de leerlingmediators een bepaald soort karakter hebben, of vallen alle vaardigheden aan te leren?

Het valt of staat met de attitude en dat is in hoge mate aan te leren, door leerlingen bewust te maken van bepaalde processen en ze zelf van alles te laten ervaren.

Uit die nieuwe houding vloeien de vaardigheden voort, omdat leerlingen meer oog krijgen voor wat anderen en henzelf beweegt.

Alleen de vaardigheden leren..., tja, dan wordt het een mechanisch iets,

terwijl een gesprek leiden tussen 2 ruziemakers veelal op intuïtie gaat.
Heb zelf ook een paar keer met een autistische leerlingmediator gewerkt,
en zag daar dat vaardigheden alleen al snel een doodlopende weg.

7.Hoe zien de trainingen eruit die de leerlingmediators krijgen?

Er wordt gewerkt aan een attitude-omslag en er wordt geoefend met vaardigheden.

Het vermogen om je te realiseren dat er geen objectieve waarheid bestaat,
en met dat besef een open oor te hebben voor beide partijen.

Beide zaken worden niet cognitief maar door te doen, te ervaren getraind.

8.Wat verstaat u onder neutraliteit bij leerlingmediation?

Hetzelfde als bij volwassen mediators:

Het vermogen om je te realiseren dat er geen objectieve waarheid bestaat,
en door dat besef een luisterend oor te hebben voor beide partijen.

9.Wat wordt er gedaan om de neutraliteit bij leerlingmediation te waarborgen?

Ze er tijdens de training regelmatig mee te confronteren en er mee te oefenen

En tijdens de toewijzing van een ruzie op te letten dat er geen vrienden/familie tegenover ze komen
te zitten, dat is de taak van de mediationcoördinator.

10.Is er een verschil tussen volwassen mediation en leerlingmediation?

Het valt me op dat leerlingen (hoe jonger hoe beter) met meer gemak dan volwassen hun oordeel
over een ander naast zich neer kunnen leggen en dat maakt het werk als mediator een stuk
vanzelfsprekender! Volwassen 'vinden' vaak van alles en nog wat.

11.Staan alle scholen positief tegenover leerlingmediation?

Nee.

Zelden is iets immers altijd of alle, nooit of niemand...

12.Als er scholen zijn die hier niet positief tegenover staan, wat is dan hun kritiek?

--Er is vaak zorg voor de veiligheid van de leerlingmediators,

--Ouders zijn soms bang dat docenten zich aan hun verantwoordelijkheid onttrekken en dat het een
anarchistische bende wordt op school

--Ook is er soms het vertrouwen niet in leerlingen 'dat kunnen die van mij niet'

13.Vindt u dat alle scholen een leerlingmediator moeten hebben?

Nee.

Ik hecht er aan dat zo veel mogelijk leerlingen ruzievaardigen aanleren,
zodat ze vaker zelf een ruzie klein kunnen houden of durven uitpraten.

Allerlei onderzoek wijst uit dat louter leerlingmediators op een school planten,
minimaal tot nul effect heeft op de veiligheidsbeleving van leerlingen.

Interview docent, school met leerlingmediation
Rien Fidder docent basisschool Louise de Coligny, te Ede.

1.Hoe is de leerlingmediation op uw school ontstaan en waarom heeft de school ervoor gekozen:

De vorige directrice had hiervan gehoord en was hier heel erg enthousiast over. Zij heeft zich hierin verdiept en tijdens een teamvergadering is er gekeken wat de draagkracht van het team was om te kiezen voor leerlingmediation op deze basisschool. Er bleek veel interesse te zijn en ze zijn gestart met een groep van 4 docenten die de taak kregen dit op te starten. Deze groep leraren vormden de mediationwerkgroep. Het vereiste een goede voorbereiding waarin ook workshops en trainingen werden gevolgd. Deze trainingen werden gegeven door 2 professionals die verbonden waren aan de Hogeschool Utrecht. Dit werd gedaan door Maarten van der Werf en Dorien van de Brunt.

2.Hoe zien de trainingen voor de leerlingen eruit:

Ze krijgen vanaf groep 6, 6 basislessen in mediationvaardigheden. Daarin leren ze te letten op lichaamstaal, leren ze goed te luisteren en samen te vatten. Dit geldt voor de hele klas. Iedere leerling krijgt er dus wat van mee. Aan het einde van deze 6^e les wordt er aan de klas gevraagd wie er leerlingmediator wil worden. Ook schrijft elke leerling op bij welke klasgenoot ze zich het veiligst voelen. Dit wordt bekeken en dan wordt er aan 1 jongen en aan 1 meisje van de klas (vanaf groep 6) gevraagd of zij door willen gaan als mediator. Als zij dit willen wordt er ook contact opgenomen met de ouders van het kind om te overleggen of zij het ook zien zitten.

Deze kinderen krijgen dan 3 ochtenden een intensieve training. Zij spelen dan onder andere rollenspelen met oudere leerlingmediators van groep 7 en 8. Ook krijgen zij een map speciaal gericht op het niveau van de kinderen waarin heel veel informatie staat. Ze leren dat commitment van beide partijen erg belangrijk is en ook dat het belangrijk is om goed door te vragen zodat ze achter "het zo genoemde slotje" kunnen komen. Dus de echte kern van het conflict.

De gezamenlijke belangen moeten op tafel komen en wederzijds begrip is het uiteindelijke doel. Dan worden de afspraken op papier gezet met de handtekening van alle 3 partijen eronder. Ook vind er een terugkomgesprek plaats om te kijken of het conflict helemaal uit de wereld is. Als een kind heel erg vaak betrokken is bij een conflict en hiervoor naar de leerlingmediator is geweest dan wordt er een docent bij betrokken. De leerlingmediators geven alleen de namen door van de leerlingen die bij hun zijn geweest, verder niets. Voor sommige problemen is soms nu eenmaal een docent nodig.

3.Waarom heeft u ervoor gekozen leerlingen in de eigen klas te laten bemiddelen?

Dat is omdat kinderen dan iemand als mediator kunnen kiezen waar zij zich veilig bij voelen.

Ze bemiddelen zowel in hun eigen klas als in andere klassen.

Zij kennen deze persoon dus ook. Alleen hebben wij de kinderen afgeraden om mediator te zijn bij een conflict bij iemand van je vrienden of bij een broertje of zusje omdat je daar te diep bij betrokken bent.

4.Wat leren de leerlingen over neutraliteit?

Dat het er niet om gaat wie er gelijk heeft maar hoe ze tot een goede, gezamenlijke oplossing kunnen komen. Ze leren dat hun eigen mening niet op tafel mag komen, ook al denken en vinden ze er van alles van.

5. Merkt u of de leerlingen het moeilijk vinden neutraal te blijven?

In de meeste gevallen verloopt dit erg goed. De kinderen leren dat het echt belangrijk is omdat je anders het vertrouwen van de kinderen kwijt kunt raken. De geheimhoudingsplicht is sinds de 8 jaar dat ze leerlingmediation hebben ingevoerd op de school nog geen één keer geschonden. De kinderen nemen dit erg serieus.

6. Worden de gesprekken ook nabesproken en zo ja met wie?

De inhoud van de gesprekken wordt niet met de docent nabesproken, maar wel de manier waarop de mediator het gesprek gevoerd heeft en hoe de leerlingen daar op terugkijken. Dit wordt geëvalueerd. Ook worden de namen van de leerlingen die bij de leerlingmediator zijn geweest aan de docent verteld. Niet wat er inhoudelijk is besproken, maar om zicht te houden op wie er na de leerlingmediators gaan. Als bijvoorbeeld steeds twee dezelfde leerlingen naar de mediator gaan moet er op een gegeven moment misschien toch een docent worden ingeschakeld.

7. Vind je dat alle scholen een leerlingmediator zouden moeten hebben?

Ja, omdat het ook een stuk te maken heeft met de sociaal emotionele ontwikkeling van kinderen. Ze leren op een andere manier te kijken naar conflicten en dat kan gevolgen hebben voor hoe de kinderen in de toekomst met conflicten om kunnen gaan. Ze krijgen dus extra basisvaardigheden mee.

8. Wat is het voordeel?

Dus een extra stuk sociaal emotionele ontwikkeling van het kind bevorderen.

9. Wat zijn de reacties van leeftijdsgenoten?

Doordat de hele klas geleerd heeft wat mediation is en inhoud begrijpt ook iedereen wat het is. Hierdoor zijn de reacties erg positief.

Interview leerlingen, school met leerlingmediation

Leerlingmediator die bemiddelt in de eigen klas en andere klassen

We mochten 4 leerlingmediators tegelijk interviewen. 2 jongens en 2 meisjes.

1. Wat versta je onder neutraliteit?

Dat je geen partij kiest voor een kind. Je mag je niet met de inhoud van het gesprek bemoeien.

2. Hoe waarborg je de neutraliteit in je gesprek?

Doordat je niet bemiddelt bij een vriendje of vriendinnetje sta je er verder vanaf.

3. wat betekent neutraliteit voor jou? Waarom is dat belangrijk?

Als je niet neutraal bent kan je het conflict niet oplossen. Je kiest partij voor iemand en dan vertrouwen ze je niet meer. Straks krijg je zelf nog ruzie.

4. Vind je het moeilijk om neutraal te blijven, omdat je bemiddelt in je eigen klas?

Nee, meestal niet. Omdat de kinderen ervoor kiezen om jou als mediator te hebben.

5. Heb je weleens meegemaakt dat je niet neutraal kon blijven?

Je denkt weleens van: "wat een stom probleem, het gaat echt nergens over" maar dat mag je dan natuurlijk niet zeggen, maar je denkt het wel. Maar meestal gaat dit wel goed. En als je denkt dat je niet neutraal kan blijven moet je het niet doen.

6. Wat vind je het moeilijkst in een mediationgesprek, waarom?

Als sommige kinderen heel erg weinig zeggen en je heel veel vragen moet stellen om erachter te komen wat nou precies het probleem is. Als de kinderen weinig praten is het ook lastig om een oplossing te vinden. Soms als ze zo boos zijn willen ze niet eens tegenover elkaar zitten en met elkaar praten. Dan vragen we ook duidelijk of ze het probleem op willen lossen of niet. Ze moeten dan antwoorden met een duidelijke ja anders kan er geen mediation zijn. En soms is het lastig als er lange stiltes vallen.

7. Waarom heb je ervoor gekozen om leerlingmediator te worden?

Omdat het fijn is om anderen te kunnen helpen en omdat je door de klas wordt verkozen tot iemand waarbij ze zich veilig voelen.

8. Wat zijn de reacties van klasgenoten?

Meestal wel goed. Een meisje vertelde wel dat ze een keer gepest is omdat ze leerlingmediator was. Ze had zelf ook een keer een ruzie gehad en toen had een meisje gezegd dat ze niet snapte dat zij mediator mocht zijn omdat ze niet het goede voorbeeld gaf. Dit vond ze niet leuk maar ze zei dat het gewoon met jaloezie van dat meisje te maken had want je hoeft als mediator helemaal geen "heilig boontje" te zijn.

9. Heb je een soort training gekregen voordat je aan de slag ging als leerlingmediator?

Ja, we hebben er heel veel over geleerd voordat we als mediator gingen bemiddelen.

10. Worden de gesprekken ook nabesproken en zo ja met wie?

Soms met de docent maar dan hoeven ze niet te weten waar het probleem over ging maar of het goed is opgelost. Ook vragen ze dan hoe het ging als mediator. En sommige kinderen bespraken het ook thuis met hun ouders, maar verder met niemand.

11.Vind je dat alle scholen een leerlingmediator zouden moeten hebben?

Allemaal: Ja!

11.Wat is het voordeel?

Omdat leraren al heel erg druk zijn. Je neemt dan ook een taak van de leraar over en je kan ze dan helpen. Ook kun je de kinderen beter begrijpen omdat je zelf ongeveer even oud bent.

Interviews docent, school zonder leerlingmediation

Karola Schipper,

docente basisschool groep 6 van der Huchtschool Overhees, te Soest

1. Wat versta je onder neutraliteit?

Geen partij trekken. Dit lijkt mij erg moeilijk, voor zowel kinderen als volwassenen. Mensen hebben al snel een mening, kinderen net zo.

2. Hoe lossen de kinderen op uw school conflicten op?

Afhankelijk van de thuis situatie; kinderen die van huis uit geleerd zijn om te praten over hun problemen, lossen hun conflicten eerder op met woorden. Kinderen die dit niet gewend zijn slaan eerder. Ook is er een verschil tussen kinderen die uit grote gezinnen komen en kinderen die enig kind zijn. Kinderen uit grote gezinnen lossen hun problemen vaak sneller en zelfstandiger op als kinderen die geen broers en zussen hebben.

Verder zijn wij een gewone school in een gewone wijk, ik kan mij voorstellen dat kinderen in andere wijken anders omgaan met conflicten als bij ons op school. De norm bij ons op school is dat de kinderen met elkaar praten in plaats van slaan.

3. Worden de kinderen begeleid in het oplossen van hun conflicten?

Ja, dit doen we vanaf de kleutertijd. We leren de kinderen helder te maken wat ze niet willen. Allereerst zegt een kind tegen een ander kind: Stop, houd op. Gaat het andere kind door: 'Stop houd op of ik haal er een meester of juffrouw bij'. Gaat het andere kind nog verder door: Niet meer praten tegen het andere kind en een volwassene erbij halen.

De meester of juffrouw gaat dan met beide kinderen in gesprek. Ze mogen eerst allebei hun verhaal doen, dan moeten ze ook naar elkaars verhaal luisteren. Meestal komen de kinderen er op deze manier wel uit, zo niet dan bepaalt de juffrouw of meester wat er verder gaat gebeuren. Er wordt gestreefd de kinderen zoveel mogelijk zelf de oplossingen te laten bedenken. De leerkrachten vragen bij conflicten altijd aan beide partijen: Hoe kunnen jullie dit oplossen? Vaak komen ze zelf met goede ideeën. Wanneer een kind te verhit is krijgt hij/zij een time-out, dan wordt er later gepraat. Ook moeten de kinderen het altijd goed maken met elkaar. Er wordt niet van hen verwacht dat ze beste vrienden worden, maar wel dat ze elkaar met respect behandelen. Alle docenten volgen deze werkwijze en dit werkt goed. De kinderen weten dat ook, het geeft rust en helderheid.

In iedere groep zijn vreedstichters, kinderen die van nature de rol op zich nemen om te bemiddelen bij conflicten. Dit wordt niet gestimuleerd of afgekeurd.

4. Bent u bekend met leerlingmediation? Zo ja, waar kent u dit van?

Nee, eigenlijk niet. Wel met mediation. Er zijn ouders op school die daar gebruik van maken tijdens echtscheidingen omwille van de kinderen. Ik zie dat dat vaak goede resultaten heeft, maar het fijne weet ik er niet van.

5. (Na uitleg) Wat vindt u van leerlingmediation?

Mijn eerste reactie is: wauw, maar dat is moeilijk. Ik vind dat je nogal wat van de kinderen vraagt. Maar ik kan mij er wel wat bij voorstellen. Het lijkt mij belangrijk dat dit goed wordt begeleid. Kinderen die mediaten moeten wel hun verhaal kwijt kunnen.

6. Heeft u/de school leerlingmediation overwogen?

Nee, tot nu toe niet. Maar ik ben wel erg geïnteresseerd. Dus als jullie meer informatie voor mij hebben zou ik dat erg leuk vinden. Wij stimuleren de kinderen op natuurlijke wijze hun conflicten op te lossen en daar hebben we goede resultaten bij.

7. Is het een bewuste keuze om leerlingmediation niet in te zetten?

Het is bij ons op school nooit geïntroduceerd. Kinderen gaan zelden op de vuist dus als team hebben wij geen vraag naar een andere manier van conflictoplossing.

8. Neutraliteit is belangrijk bij mediation, denkt u dat kinderen neutraal kunnen zijn in een conflict? Waarom wel/niet?

Ik denk dat sommige kinderen dat wel zouden kunnen, maar andere kinderen niet. Ik heb nu een klas van 32 leerlingen. Een aantal zou misschien wel neutraal kunnen blijven, maar er zijn ook een heleboel kinderen die dat niet zouden kunnen. Zij zouden zich teveel betrokken voelen bij een conflict en daarom partij gaan kiezen.

9. Denkt u dat leerlingen van groep 6 in staat zijn hun conflicten zelf op te lossen? Waarom wel/niet?

Ik denk dat zij dit in veel gevallen zelf kunnen. Sterker nog; vanaf de kleutergroepen lossen kinderen zelf hun conflicten op. Ze hebben zelf vaak goede ideeën over de oplossingen van een conflict.

Ik vind het grappig dat jullie juist groep 6 hebben gekozen voor jullie onderzoek. Na groep 6 wordt het voor kinderen moeilijker om hun conflicten op te lossen. Ze worden dan minder meegaand en blijven meer in hun eigen standpunten zitten. Kinderen die voorheen met veel dingen wegkwamen bij hun klasgenootjes komen ineens veel vaker in conflict. De kinderen accepteren vanaf groep 7 minder van elkaar en dat leidt vaker tot tussenkomsten van leerkrachten.

Willeke Stalenburg

Intern begeleider van O.b.s. de Krullevaar, te Zwolle

1.Hoe lossen de kinderen op uw school conflicten op?

Bij ons op school leren de kinderen vanaf groep 1 dat, als er iets gebeurt dat ze niet leuk/fijn vinden, ze "stop hou op"! zeggen. Als het andere kind dan toch niet ophoudt gaan ze naar de leerkracht / pleinwacht of iemand anders die in de buurt is.

Gezamenlijk wordt er dan gesproken over het voorval.

2.Worden de kinderen begeleid in het oplossen van hun conflicten?

De leerkracht blijft bij de kinderen en gezamenlijk wordt het conflict opgelost. Mocht de leerkracht er niet uitkomen wordt de directeur, of een andere leerkracht, ook wel eens ingeschakeld.

3.Bent u bekend met leerlingmediation?

Ja ik ken dit vanuit een workshop. Zelf werken wij er niet mee.

4.Zo ja, waar kent u dit van?

Vanuit een voorlichting van SBO de Sluis uit Zwolle. Zij werken met de methode De Veilige School.

5.Wat vindt u van leerlingmediation?

Ik vind het een heel mooi systeem. Ik heb voorbeelden gehoord waaruit blijkt dat het zeer zinvol is en dat het goed werkt.

6.Heeft u/ de school leerlingmediation overwogen?

Nee wij zijn hier nog niet mee bezig. Wij zijn wel bezig met het verder ontwikkelen van ons pestbeleid. Wie weet komt dit nog ter sprake

7.Is het een bewuste keuze om leerlingmediation niet in te zetten?

Nog niet van toepassing geweest binnen onze school.

8.Neutraliteit is belangrijk bij mediation, denkt u dat kinderen neutraal kunnen zijn in een conflict? Waarom wel/niet?

Ik denk dat sommige kinderen daar heel goed in zijn, maar dat er ook kinderen zijn die daar moeite mee zullen hebben. Zij zullen hierbij geholpen moeten worden. Het moet niet zo zijn dat vriendjespolitiek een rol gaat spelen.

9.Denkt u dat leerlingen van groep 6 in staat zijn hun conflicten zelf op te lossen? Waarom wel/niet?

Ja ik denk dat deze kinderen ver komen! Zij zijn al aardig ontwikkeld en kunnen vaak al redelijk goed relativeren.